

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (stradă
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Stăruință.

Săptămâna trecută ministrul de comerț al Franciei, *Millerand*, care e socialist, a înaintat corpurilor legiuitoare franceze un proiect de lege, menit a veni în ajutorul lucrătorilor din fabrici și alte întreprinderi.

Eată starea lucrului, din care putem trage și noi o învățătură.

Prin țările mai culte și mai înaintate, ca ale noastre, sunt o mare mulțime de fabrici, în cari lucră sute de mii de lucrători, având plată hotărâtă. S'a întâmplat însă, că în mai multe locuri mai mari de pe la fabrici au prea apăsător pe sormanii lucrători; sau au cerut să lucreze prea multe ciasuri pe zi, sau le-au dat plată prea puțină și n'au voit să le-o mai îmbunătățească etc.

Lucrătorii au cerut, s'au rugat și de unul și de altul și văzând că rugărilor le sunt de giaba, s'au hotărât să înceteze cu toții lucrul, câtă vreme nu li-se îmbunătățește soarta. Această mișcare se numește *grevă* (nemțește: *Streik*) și cetitorii nostri știm, că vor fi cetit adese că la cutare fabrică ori mină lucrătorii s'au pus în grevă, adică au încetat lucrul.

Greva, se înțelege, e păgubitoare pentru proprietarii de fabrici, căci le stă lucrul în loc, dar' e grea de suportat și pentru lucrători, căci câtă vreme nu lucră, nu capătă plata, singurul lor venit din care trăesc.

Cu toate aceste lucrătorii de fabrici, de mine și de alte întreprinderi, chiar și angajații pe la tramvaiuri (căi ferate

pe ulițele orașelor mari) etc., dacă s'au simțit prea împovărați sau nedreptățiți, pretutindenea, fie în Germania, în Franța, în Anglia sau în alte state, s'au pus în grevă, cerându-și drepturile, ce li-se cuveniau. În privința aceasta lucrătorii de pretutindenea purcedeau în același fel, părându-se că 'și-au dat mâna. Și acest fel de mișcări se continuă de ani de zile, cu stăruință de fer, neobosită.

În unele cazuri lucrătorii puși în grevă n'au dobândit nimic, în cele mai multe însă li-s'au recunoscut drepturile și li-s'a îmbunătățit soarta.

Apoi prin stăruința lor nestrămutată, eată, lucrătorii au ajuns acolo, de un ministru vine cu un proiect de lege, care să reguleze grevele, așa, că lucrătorii să fie scutiți de apăsări și șicanări, dar' nici proprietarii să nu sufere, încât să se poate, pierde și pagube. Astfel între altele se statorește în el, că grevă nu se poate face, decât dacă o hotărăsc majoritatea lucrătorilor dela o fabrică, prin votare; atunci apoi greva e obligatoare pentru toți lucrătorii dela acea fabrică; în acest caz cererile se supun judecătorilor, aleși anume spre acest scop etc.

În ori-ce caz acest proiect de lege este spre binele lucrătorilor și este un câștig de drepturi pentru ei. Și la aceasta au ajuns lucrătorii prin *stăruință*, cerând și pretinzând într'una, ce li-se cuvenia și luptând și punându-se în grevă, pentru ei împovărotoare, dacă trebuia.

Eată pilda vie, din care putem învăța noi, ca singuratici și ca popor. Stăruință și răbdare ne trebuie pe toate terenele, fie terenul public, economic, cultural, fie privat. Când ne apucăm

de un lucru, de o acțiune, bine să chibzuim, și dacă ne-am apucat să fim stăruitori în lucrarea noastră și tot cu stăruință să cerem și să pretindem, ce știm că ni-se cuvine după drept și lege.

Lucruri mari și însemnate numai cu stăruință se pot ajunge.

Din Bucovina.

La Români din Bucovina s'a format nu de mult partidul poporal național, care acum, în preajma alegerilor pentru parlamentul din Viena, în un călduros apel recomandă Românilor bucovineni să aleagă de deputați pe vrednicii bărbați *Dr. George Popovici* și *Eudoxie Hurmuzachi*, apoi arată și programul partidului. Apelul e iscălit de *Dr. Iancu cav. de Flondor* și de 275 de alegători.

În el se zice între altele următoarele:

»Moștean pe pământul Bucovinei, poporul român e astăzi strimtorit în limbă, în lege, în datini și în avere. Aceasta îl aduce la desperare. Jalea și durerea însă, cât de mari să fie, nu dau ajutor. Esperiențele de până acum ne au pătuns de convingerea, că dela alții nu, ci numai dela vrednicia proprie depinde viitorul nostru.

»Aceste convingeri au dat naștere partidului poporal național, care cu brațe deschise primește pe fiecare Român călăuzit de voința neclintită să lupte cu bărbăție și desinteresare pentru binele poporului român.

Programul partidului poporal național e următorul:

Pe terenul bisericesc:

Deplina autonomie a bisericii noastre; convocarea și instituirea definitivă

FOITA.

ÎMPRESURAREA AMBASADELOR ÎN PEKING.

Este știut, că la începutul răscoalei Chinezilor împotriva străinilor, ambasadorii sau trimișii statelor străine, aflători în marea capitală a Chinei, au fost împresurați de Boxeri (răsculați) și de soldați chinezi, cu hotărârea de a-i potopi.

Împresurarea a ținut din 19 Iunie până în 15 Aug., adică aproape două luni de zile, până-când au sosit trupele puterilor, de 'i-au mântuit.

Împresurarea a fost groaznică, mai cu seamă la început. Cu cât trupele străine băteau oastea chineză și se apropiau de Peking, Chinezii deveniau mai puțin sălbatici. Ambasadorii cu puținii oameni și soldați, ce 'i-au avut, s'au pur-

tat foarte vitejește, trecând prin grele suferințe, căci erau pregătiți zi de zi de moarte.

Despre împresurare a făcut zi de zi însemnări ambasadorul Franciei din Peking, *Pichon*, care era și el între cei împresurați. Însemnările s'au publicat zilele aceste în Paris. Din ele se văd toate amănuntele groaznice ale împresurării.

Eată ce scrie *Pichon* zi de zi:

19 Iunie. Pe la 5 ore d. a. sosește o scrisoare dela ciung-li-iamen, în care guvernul provoacă pe ambasadori să părăsească Pekingul împreună cu familiile lor, în decurs de 24 ore. Motivul este, că *Chaylard* în numele admiralilor a cerut predarea fortărețelor dela *Taku*. Corpul diplomatic răspunde, că este imposibil să se depărteze în decurs de 24 ore și cer audiență la curte pe a doua zi,

20 Iunie. Neprimind răspuns am rugat ciung-li-iamenul să ne facă posibil a intra în legătură cu admiralii. Nici un răspuns. Situația noastră devine tot mai critică. Baronul *Ketteler* se decide

a merge în ciung-li-iamen. Îl rugăm să abziacă de acest plan, îi punem în vedere pericolele, el insistă și pleacă. E însoțit de dragomanul seu, *Cordès*. La un sfert de oră sosesc în fugă însoțitorii lui cu știrea, că a fost ucis. 'L-au împușcat soldații chinezi, lângă iamen. *Cordès* a fost rănit la pulpă, dar' a scăpat.

La două ore ciung-li-iamenul ne trimite un răspuns la cererea noastră de ieri, făcându-ne atenți, că e periculoasă comunicația între ambasade și iamen. Facem responsabil iamenul pentru uciderea lui *Ketteler*. Nu răspund nimic. La patru ore ni-se scrie, că ambasadorii, secretarii și dragomanii să nu cerce a merge la iamen, căci îi poate ajunge vre-o nenorocire pe cale.

După 4 ore soldații chinezi deschid un foc de puști asupra șanțurilor ambasadei austriace. Familiile ni-le strămutăm în ambasada engleză, aceasta fiind mai scutită. Cu conducerea apărării însărcinăm pe sir *Claude Mac Donald*, ambasadorul englez, care fusese major în armată. La 9 ore seara suntem atacați de toate părțile. Avem 75 de oameni, 7 ofițeri. Pușcăturile țin

a congresului bisericesc, inzebrat cu toate drepturile cuvenite după canoane și legile statului; cerem ca averea bisericească să se întrebuițeze numai pentru scopul cel sfânt, pentru care e menită; cerem conservarea neștirbită a caracterului istoric român al bisericii noastre; vom susține pacea confesională, dacă biserica și drepturile sale vor fi respectate și de celelalte confesiuni.

Pe terenul școlar:

În deplina conștiință a importanței culturii naționale, cerem creșterea și instruirea poporului nostru pe baza învățământului național; în prima linie în școlile populare și medii și în mod corăspunzător și la universitate. Absolut nu vom suferi ca școlile să se abată dela menirea lor și să se prefacă în institute de desnaționalizare și propagandă politică.

Pe terenul administrativ

cerem direcțiilor imparțiale și obiective, cu cunoștința țării, neamului și limbii noastre. Ne vom opune cu toată puterea contra ocupării posturilor la direcțiilor cu bărbați străini de țeară. Nu vom mai suferi ca poporul român și limba sa să fie tractate în țeara proprie în mod vitreg și cu disprețul legilor fundamentale de stat. Cerem separarea completă a Bucovinei în toate afacerile sale publice de influența galițiană, prin urmare înființarea neîntârziată a unei curți de apel și a unei direcțiuni a căilor ferate bucovinene în țeară.

Pe terenul economic

vom lucra din răspuțeri ca țeranul român să rămână stăpân al pământului și averii sale, conștiinți fiind că dînsul este temelia neamului nostru. Vom cere instituțiuni pentru regularizarea creditului agricol; formarea de asociațiuni agricole obligatoare; instituțiuni de asigurare asupra averii mobile și imobile a țeranului; regularizarea neamînată a rîurilor din toată țeara; tariful vamale excepționale în comerțul cu țările învecinate; în fine regularizarea chestiunii muncitorilor agricoli.

În fine se arată, că partidul va lucra la desvoltarea autonomiei țării, că va lupta contra cutropirii din partea Rutenilor și va pretinde, ca poporul român din Bucovina se aibă reprezentanți în corpurile leguitoare în număr corăspunzător mulțimii lui etc.

toată noaptea. Avem un mort, pe Iames Huberty, american, profesor la universitatea din Peking.

21 Iunie. Corpul diplomatic înștiințează iamenul despre cele întemplate, accentuând, că ambasadorii n'au dat ansă la atac și cred, că numai răsculații au luat parte la atac și soldații împărătești au atacat contra ordinului guvernului. S'au aprins și ard casele de ambasadă a Belgiei și Austriei, apoi banca chineză și casa metodistilor americani. Pușcăturile n'au încetat toată ziua și toată noaptea.

22 Iunie. Dimineața la 6 personalul mai multor legațiuni e silit să se retragă. Pușcăturile țin o oră. Să aprinde ambasadă italiană, la 5 seara cea engleză. Localisăm focul cu greu.

23 Iunie. Un vînt uriaș, care duce focul. La 11 s'a iscat foc în apropierea ambasadei engleze, apoi iau foc ambasadele franceză, rusească, americană și olandeză. Stîngerea merge cu greu. Chinezii au dat azi din tunuri. Focul a ținut toată noaptea. (Va urma).

Despre testament.

De Dr. Valer Moldovan.

După cele spuse în numărul trecut vă voi vorbi acum despre felul al doilea de moștenire, adică despre testament.

Înainte de toate voi cerca să vă răspund la întrebarea, că cine poate să facă un testament, sau mai bine zis cine are dreptul ca să-și lase averea cuiva pe calea unui testament?

Fiindcă știm cu toții, că ce lucru însemnat e un testament, pentru-că prin el se hotărăște soarta unei averi întregi, mai apoi fiindcă testamentul numai atunci intră în putere, când cel-ce l-a făcut e mort și astfel el cu graiu viu nu mai poate mărturisi, că testamentul acela e chiar al lui și nu e numai înșelătorie la mijloc, de aceea legile tuturor țerilor pun mare grijă, atât pe chipul, în care se face testamentul, cât și pe aceea, că cel-ce se hotărăște să-și lase averea prin testament să fie în stare a judeca că ce face, și urmările pasului ce-l face să le știe rumega.

Așa și în țeara noastră nu ori-ce om poate face testament, ci se cer dela el unele însușiri, pe cari dacă nu le are testamentul e rău și se poate strica prin piră.

Așa bună-oară e știut, că copiii până la o anumită vîrstă încă nu sînt așa de copți, ca să poată cuprinde cu mintea lor însemnătatea și urmările unui testament.

De aceea legea zice apriat, că copii sub 14 ani nu pot face testament.

Dela 14 ani până la 18 ani e iertat să facă ce-i drept testament, dar fiindcă încă și la vîrsta aceasta un copil ușor poate fi înșelat sau ademenit de unul sau alt om, ca să facă așa un pas, a cărui urmări el nu le poate ști, de aceea legea spune apriat, că copii dela 14 până la 18 ani, dacă vreau să-și lase averea cuiva prin testament, trebuie să meargă la *notarul public* sau cum îi zic prin unele părți la: *notarul țării*.

Notarul public apoi îi va talmăci lui, că despre ce e vorba și că ce însemnătate are pasul ce vrea să-l facă și va întreba cu deamăruntul, că ce și cui vrea să-și lase averea și va lua protocol așa după-cum îi spune cel-ce își face testamentul.

Notarul public a pus jurămînt pe aceea, că ceea-ce pune pe hîrtie să fie întocmai cu voința celui-ce își face testament înaintea lui.

Mai departe nu e în stare să facă testament cel-ce nu e cu mintea sănătoasă sau e chiar nebun.

Doar' cel care nu e sănătos la minte încă nu poate pricepe, că ce însemnătate are testamentul și nici voința nu poate avé.

Cu toate aceste însă se întemplă, că și omul cu mintea stricată din când în când își vine pentru cîtva timp la fire și în vremea aceasta e cu mintea la loc.

E întrebare, că oare un testament făcut în astfel de momente bun e sau nu?

Răspuns e, că e, bun, numai că cel-ce vrea ca să stee testamentul trebuie să dovedească cu deamăruntul, că chiar anume atunci când s'a făcut testamentul, cel stricat la minte și-a venit la fire și că tot timpul cât a ținut facerea testamentului omul a fost cu mintea sănătoasă și a priceput că despre ce e vorba.

Sînt unii oameni cari au înclinare mare spre risipire și își cheltuesc avuțul nebunește așa, încât trebuie să vină legea și să-l pună sub tutorat, încât să nu poată face ce vrea cu averea lui, ci

numai atât pot cheltui, cât crede totul că e de lipsă.

Astfel de oameni după legea care e în valoare la noi în Ardeal, numai despre jumătate averea lor pot face testament, ear' jumătate averea trebuie să rămână la cei-*după lege* au drept să moștenească după el. Că cine sînt aceia vă voi spune de altă-dată, când vă voi vorbi despre moștenirea *după lege*.

Acum numai o pildă vă voi spune, ca să mă înțelegeți mai bine:

Bună-oară un om care are 2 copii duce o viață de tot desfrînată, toată noaptea își petrece prin cărcime cu fete cu nume rău și își risipește averea în cărți.

Neamurile mai deaproape vîzînd că el risipește toată averea, care ar fi să o lase bieților copii, bagă rugare la tribunal ca să-l pună sub tutorat, ceea-ce se și face.

Acum să zicem, că risipitorul acesta în urma desfrînărilor simte că i-se apropie sfîrșitul, de aceea amăgit de o femeie desfrînată cu care și-a trăit nopțile prin cărcime, își lasă prin testament toată averea acestei femei.

Testamentul acesta îl pot ataca copiii lui, de aceea, pentru-că după lege, după-cum v'am spus mai sus, risipitorul pus sub tutorat numai despre jumătate averea poate face testament. Dar' chiar dacă nu ar avé copii omul acesta risipitor și atunci frații lui sau alte rudeni îi pot strica testamentul așa, că numai jumătate averea să meargă la cea după testament, ear' jumătate averea să se împartă între ei *după lege*.

Mai sînt încă niște oameni, cari nu pot face testament decât înaintea notarului public; acestia sînt cei cari sînt muți și cei cari sînt și surzi și muți.

Asta încă e înțelept făcut așa, pentru-că oamenii acestia nefericiți încă cu greu se pot înțelege și ușor pot fi înșelați din partea unor oameni fără milă. De aceea e bine așa, că atunci când își face testamentul să fie de față notarul public.

În urmă sînt călugării cari încă nu pot face testament, pentru-că ei tot ce agonisesc e a mănăstirii de care se țin.

Sînt însă și călugări de aceea, că-rorora li-e iertat să facă testament. Anume așa sînt făcute legile mănăstirii de care se țin, ca și călugării să poată avé și câștiga avere și averea lor să o poată lăsa după moarte cui voesc. Se înțelege de sine, că dacă ese călugărul din sînul mănăstirii, adică se lasă de călugărit, atunci pot să facă testament ca și ceilalți oameni.

Cu asta îmi rup firul povestii pentru astă-dată. În săptămîna viitoare însă vă voi povesti mai departe despre acei cari pot să moștenească după testament și despre chipul cum trebuie alcătuit un astfel de testament, ca acela să fie făcut cum scrie legea.

SCRISORI.

Sfințire de școală în Rusciori.

Rusciori, 17 Noemvrie n.

Comuna *Rusciori*, în tractul protopresbiteral al Sibiiului constă în parte covîrșitoare din locuitori sași de religie evanghelică și numai puțini, cam abia 50 familii din locuitori sînt Români de religie gr-or.

E lucru firesc, că în toate comunele în cari Români formează numai o mică particică a locuitorilor, ei nu se pot număra în clasa celor bogăți; așa și în această comună, Români aparțin numai clasei mijlocie, dar' și în aceea

au ajuns numai în timpul mai nou, de când pe întrecute cumpără moșie; și e un fapt de admirat, că în acești zece ani din urmă nici un Român nu a vândut măcar o brazdă de pământ, dar' ca cumpărători mai toți au figurat.

Acești harnici economi și buni creștini au nutrit de mult dorința de a-și zidi o școală nouă corăspunzătoare timpului de acum, în care să-și câștige fiilor luminarea minții și însușirile cele bune, spre a deveni buni creștini și bravi fii ai patriei și națiunii.

Mult s'a cugetat acest mic popor, că oare cum s'ar pute împlini această dorință, de vreme-ce planul și preliminarul de clădire compuse de inginer esport, conform mustrelor edate de guvern, recerea nu mai puțin ca 8376 cor. spese de clădire, pe când poporul avea numai donațiunea dlui Lebu din Sibiu, care dimpreună cu interesele capitalizate crescî la 746 coroane și ajutorul Preaveneratului consistor archidieceșan din Sibiu în suma de 400 cor., la olaltă deci 1146 coroane, ear' restul de 7230 coroane împovăra acest mic popor, o sarcină ce se părea de neînvin.

Prin economisarea regulată și folositoare a conducătorilor, precum și încordarea puterilor fizice și materiale a micului popor, s'au delăturat toate pedecile și astfel în decursul verii trecute școala zidită gata s'a putut lua în primire dela măiestrul clăditor.

Sfințirea școalei, conform datinilor creștinești s'a făcut Duminecă, în 11 Noemvrie n. a. c. prin domnul protopresbiter tractual Ioan Papiu, însoțit de administratorul parochial în Rusciori, O. D. Dem. Șurean, paroch Cristian în mod festiv.

La această festivitate a luat parte și Il. Sa dl inspector reg. școlar comitatens Dr. Pintér Gábor, apoi învățătorii Nic. Șurean (ales paroch în Rusciori), Candid Popa din Sibiu, Ier. Nemeș din Cristian, Alex. Vlad din Mag și alții.

După terminarea serviciului dumnezeesc obicinuit la atari ocațiuni, dl protopresbiter tractual a ținut poporului adunat o cuvântare foarte potrivită, amintind între altele folosul cel mare ce școala dă oamenilor.

Acestei vorbiri a răspuns neobositul notar comunal dl Nicolau Sas, mulțumind mai întâiu atotputernicului Dumnezeu pentru-că a ajutat acestui mic popor de 'și-a edificat această frumoasă școală, fiind cea dintăiu școală românească în comună; în numele poporului și a comunei întregi, mulțumește apoi dlui protopresbiter tractual și dlui inspector reg. școlar, pentru-că ascultând rugarea acestui neînsemnat popor, nu s'a pregetat a veni și la festivitatea lui; ceea-ce îl încurajează și îndeamnă a lucra și mai departe pentru școală și biserică.

După o detaliată vizitare a tuturor încăperilor dela școală, ne-am întrunit împreună cu comitetul parochial și cu membrii din primăria comunală la masa comună în sala cea mai spațioasă a școalei, care, laudă stimatei doamne notărășită Sas, era festiv decorată și cu cele trebuincioase bine aranjată.

În decursul mesei s'au ținut mai multe toast, cel dintăiu l'a rostit dl protopresbiter tractual pentru Escel. Sa L. P. S. arhiepiscop și metropolit Ioan, apoi domnul inspector regesc școlar în tr'o vorbire mai lungă, admiră și laudă micul popor pentru-că a fost în stare a edifica această școală deplin corăspunzătoare, asigurându-i totodată că nu va întrelăsa a mijloci dela înaltul guvern recușitele de lipsă pentru această școală în mod gratuit, precum și un însemnat ajutor de stat la completarea salariului învățătoresc, ceea-ce cu un pu-

ternic de să trăească s'a primit îm-bucurătoarea știre de cei de față.

Dl învățător Nemeș a toastat pentru neobositul notar com. dl Sas, arătând, că acesta are meritul cel mai mare de s'a putut clădi această școală.

A mai vorbit între alții dl notar Sas pentru dl protopresbiter și pentru dl inspector reg. școlar, mulțumind totodată și marimonioșilor donatori mai sus numiți.

Între 3—4 ore p. m s'a ridicat masa și apoi toată inteligența a făcut onorul de vizită dlui notar Sas și stimatei doamne a sa.

În genere, succesul moral și material al festivității a fost peste așteptare și așa nu-mi rămâne alta să amintesc decât că unde e voință și conducători harnici, acolo se face totul, se înving greutăți cari s'ar părè de neînvin, ceea-ce a dovedit-o îndeajuns micul popor din Rusciori prin clădirea unei școale care chiar și altor comune cu mult mai mari ar face cinste.

Laudă lor.

Voltorul.

O frumoasă înmormântare.

— În mormântarea unui corist plugar român în Șomcuta-mare. —

Șomcuta, 15 Noemvrie n.

În 10 Noemvrie a. c. petrecurăm la cele vecinice pe coristul plugar Andreiu Micul din Șomcuta-mare, care răposând în etate de 31 ani, a lăsat în cea mai mare jale pe toți câți l-au cunoscut; dar' mai ales pe cei doi părinți ai lui, precum și o soție iubitoare cu 3 băieți, acum orfani de tată, cărora la toți el le era spriginul cel mai mare în traiul vieții.

Nu este om în această mare comună românească, de care răposatul Andreiu n'ar fi fost iubit, pentru blândeța, hărnicia și celelalte însușiri ale lui. Ba în timp de 11 ani, dela înființarea »Reun. române de cântări« neîntrerupt el a fost membru activ al corului plugarilor, susținut de această Reuniune. A și avut o înmormântare, ca și care rari se pot vedè, nu la țeranii nostri plugari, ci chiar și inteligenți. M. On. Domn protopop 'i-a rostit o predică și iertăciuni, cari au stors multe lacrimi dela publicul întreg, arătând că nu averea nici rangul, ci caracterul, hărnicia și omenia îl fac pe om vrednic de a fi plâns și jelit de toți. Conducătorul corului Eliă Pop asemenea 'i-a ținut o vorbire cu motto:

Omul e o floare, vieța e un vis
Sufletelor blânde, cerul e deschis.

Apoi, la groapă coristul plugar Ioan Butean a lui Stefan, sen. opidan a luat un adio în numele coriștilor dela răposatul. Se înțelege că cântările funebrele au fost executate de cor, care a luat parte în corpore și cu flamura la înmormântare, precum și muzica instrumentală civilă, cântând pe drum până la groapă jalnice versuri funebrele, singură și cu corul la olaltă.

Pe lângă publicul frumos din popor am mai văzut la înmormântare pe dd. Emil Butean, teolog absolut (ca fungent), Vasiliu Butean, Ioan Butean, Vasiliu Butean a lui Ioan, toți oficiali la jud.; Aurel Cotoțiu, Simion Buda, învățători; apoi tinerimea școalei confes. română sub conducerea inv. dl Teodor Blaga și d-șoara Rafila Pavelea, precum și mulți străini Evrei și Maghiari.

X.

Vorbirea

rostită de Eliă Pop, cond. corului, la înmormântarea coristului Andreiu Micul din Șomcuta-mare, la 10 Noemvrie 1900.

»Omul e o floare
Vieța e un vis...
Sufletelor blânde
Cerul e deschis.

A. Murășian.

Tristi-jalnici ascultători! Eată un versurel, abia din 4 șire, dară în care se cuprinde multă, — dacă nu toată filosofia vieții noastre pământești.

Mulți oameni învățați și în multe forme s'au încercat, se încearcă și se vor încerca încă, unii cu graiul viu prin vorbiri frumoase, alții în scris, — și încă mulți tocmai în versuri, — să talmăcească și să spună ce-i vieța noastră din această lume, căreia îi zicem și »varea suspinurilor și a plângerilor«. Un asemenea bărbat învățat, luminat și pătuns de adevărul scripturii și a sfintei noastre religii a fost și Andreiu Murășianu, marele nostru versuitor, poetul filosof al neamului nostru românesc, care în versurelul de mai sus 'și-a spus părerea sa despre soarta noastră a oamenilor, atât față cu lumea asta trecătoare, cât și după moarte.

În veci neuitatul neamului nostru bard zice, că: »Omul e o floare, vieța e un vis... Sufletelor blânde, cerul e deschis«. Am pute statori că el zice scurt, dar' bun și mult cuprinzător. A ne tâlcui mai pe larg înțelesul și cuprinsul acestor cuvinte, pline de lumină și de adevăr, o putem face cu ușurătate, fiecare din noi, căci, precum vedem că cea mai frumoasă floare ori altă plantă din rodurile pământului, îndată-ce e ruptă dela rădăcina ei, se uscă și ne rămâne numai ca un vis părerea că am avut-o: întocmai e și cu vieța noastră după lovitura ce ne-o dă înfricoșata și neîndurata moarte. Apoi de altă parte, precum planta cât de frumoasă, mirositoare și folositoare, sub cursul vremii e minată într'o parte și în alta de vânturi și viscole; ba une-ori e cercată de atari vermi stricăcioși, cari rod poate tocmai la rădăcinile ei pricinuindu-i pe rînd lăngăzire, veștețire și în urmă doborîrea la pământ; tocmai așa e și cu noi oamenii. Ne naștem în lume și atunci e o mare bucurie. Apoi crescînd și devenind pricepuți și mai târziu juni, bărbați și bătrâni; de bună-seamă că avem în lume și bucurii. Dar' — durere — de cele mai multe-ori avem necazuri, sîntem cercați în mod neplăcut și de morburi cari rod la vieța noastră pentru a o stînge poate mai curînd, chiar așa ca și vermele la rădăcina floarei scumpe. Și cine oare dintre noi poate să zică că vieța noastră e cu ceva mai mult decât un vis? Nime! și earăși nime! căci și oamenii aceia, cari au avut vieța cât de lungă aici pe pământ, la moartea lor, aruncînd o reprivire peste vieța petrecută, aceea li-se pare numai ca un vis față de vieța cea vecinică ce urmează după moarte. Eată dar' adevărită pe deplin părerea și zisa poetului, că »Omul e o floare, vieța e un vis«.

Dar' eacă vine partea cea plăcută nouă tuturor, căreia cu dor din inimă am dorî să ne facem părtași. »Sufletelor blânde, cerul e deschis«. Și oare, tristi-jalnici ascultători, mai este lipsă de ceva talmăcire a acestui adevăr? Zic earăși că nu! și nu! de oare-ce se

poate înțelege și pricepe de fiecare din noi, Avem însă a ne săpa și întipări bine în inimile noastre cuvintele »Sufletelor blânde cerul e deschis«. Suflete blânde numai acelea putem a le numi, cari din mica copilărie până la sfârșitul acestei vieți pământești, păzesc legea lui Dumnezeu, iubesc pe deaproapele seu ca pe sine, împlinindu-și toate datorințele ca om și creștin adevărat.

După-cum toți l-am cunoscut, un asemenea suflet blând a fost reșosatul Andreiu Micul, care astăzi a sburat dintre noi la cerescul nostru părinte, acolo unde și noi toți avem a merge, pe rînd așa după-cum vom fi chemați de Domnul cerului și al pământului. Mai stau înaintea noastră răcile lui rămășițe pământești, cărora am venit a le da cinstea cea mai din urmă.

El se duce dintre noi
În alt loc fără nevoi,
Și pe noi pe toți ne lasă
Cu dor și inimă arsă,
Dară când se despărțește
El, în taină ne grăește,
Rămâneți cu Dumnezeu
Eu mă duc la locul meu.
Unde și voi veți veni.
Când Domnul va porunci,
Rămas bun scumpă soție
Ce 'mi-ai fost din cununie,
'Mi-ai fost soață adevărată,
Acum ai să fii și tată.
Tu rămâi cu prunci micuți
Fără tată, neerescuți,
Dacă de ei nu-ți griji
În lume s'or prăpădi.
Voi, iubiții mei părinți
Obidați și mult măhniți,
Rămâneți și voi cu bine
Nu mai plângeți pentru mine.
Neamurile mele toate
Rămâneți cu sănătate,
Vă rugați lui Dumnezeu,
Vă feriți a face rău.
Voi, iubiților coriști
Întristați în suflet triști,
Ziceți și voi pentru mine
Domnul să mă ducă 'n bine.
Dela toți îmi cer iertare
Dela mic și dela mare,
Rămas bun! să fiți cu bine
Nu mă uitați nici pe mine.

Și acum, suflete blând, tu care ai fost unul dintre cei dintâi coriști ai Reuniunii de cântări din loc și care în timp de 11 ani neîntrerupt fiind sub conducerea mea ca corist ai avut purtarea și sîrguința cea mai esemplară spre cele bune; acum când ne despărțim de tine, eu în numele președ. nostru, a colegilor tăi coriști și a întreg comitetului Reun. noastre îți zic cel din urmă rămas bun. Trupul tău aibă odihnă în rețele mormânt, ear' sufletul tău blând să fie în ceata aleșilor lui Dumnezeu.

Adio! La revedere!

Mormintele marilor nostri dela anul 1848.

De Silvestru Moldovan.

(Urmare).

SIMEON BĂRNUȚIU.

Departa de soții sei de luptă, în un loc solitar, în cimiterul satului seu natal, *Bocșaromână* din Selagiu, doarme somnul de vecie *Simeon Bărnățiu*.

Bărnățiu, ca și Barițiu n'a luptat cu arma pentru națiunea sa, ci pe terenul științei. Filosof și jurist, el este cel dintâi între

Români, care se ocupă cu principiul de naționalitate.

Evenimentele dela 1848 l-au aflat pe Bărnățiu bărbat în vîrstă, dar' înscris la academia de drepturi din Sibiu. El se pune în fruntea mișcării naționale, îi marchează direcția și formulează programul politic al poporului român.

Zece ani aproape a fost profesor în Iași, dezvoltând o mare activitate literară, îndeosebi pe terenul filosofiei și al jurisprudenței.

La 1864 pleacă bolnav din Iași la locul seu natal, dar' moare pe cale, în Valea-Almașului.

La 1848 Bărnățiu a fost foarte popular la Românii din Ardeal. Numele lui se află eternizat, alături de al lui Iancu, în poeziile populare. Cui nu-i este cunoscut vechiul și frumosul cântec, care începe cu numele lui Bărnățiu:

*Strigă Bărnățiu din Sibiu
Că Ardealul nu-i pustiu.....*

Sau altul, care se cânta odinioară pe sate:

*Scris-am carte pe-un bănuț
La prea dreptul Bărnățiu.....*

Bărnățiu a fost înmormântat, conform dorinței sale, în cimiterul comunei Bocșaromână.

La 1878 Românii din Selagiu i-au ridicat la mormânt un frumos monument de marmoră, pe care aflăm următoarele inscripții:

Pe lătura întoarsă spre mormânt:

În memoria lui

SIMEON BĂRNUȚIU

n. 1808, 21 Iunie

† 1864, 16 Maiu.

Fili Selagiului.

Pe lătura din stînga:

*Libertate, frățietate
egalitate, naționalitate.*

Pe lătura din dreapta:

*Poporul român ține minte
de binefaceri și nedreptăți.*

Pe lătura din dos:

Blaj, 1848, 1/13 Maiu.

IOAN BUTEANU.

Se spune, că multă vreme după 1848 când mergeau la țeară, pe valea Crișului-Alb, Moții ciubărari, se opreau lângă podul dintre Iosășel și Gurahonț și se închinau cu respect....

Da, generația dela 1848 știa, că acest loc e sfânt, sfințit prin moartea de martir al unuia din cei mai bravi fii, ce i-a avut poporul românesc.

Aici a fost spânzurat mișelește, la 23 Maiu 1849 prefectul Zarandului, *Ioan Buteanu*.

Buteanu.... în fața mormântului său cuprinși sîntem de o sfășietoare durere, căci mari nădejdi s'au îngropat sub gliile lui. Simțul său național învăpăiat, curagiu-ți neînfrînt, spiritul său luminat căte neperitoare serviciul n'ar fi adus mult cercatului său neam, dacă mormântul rece nu ți-se deschidea atât de timpuriu....

Te-ai născut din familie nobilă și nobil ai fost la suflet în vieța ta pămîntească. N'ai avut cine să-ți desvoalte simțul românesc, dar' ți-l-ai dezvoltat tu însuși, încă de băiat, în școală, mândru fiind de originea străvechi ale neamului său. Pentru acest simț,

sau pentru »boala românismului«, cum îl numia muma-ta vitregă, Unguroaică de neam, ai venit în conflict cu familia ta, a trebuit să mergi în Croația, dar' și acolo ai păstrat cu sfințenie în inima ta iubirea pentru națiune...

Întors acasă, ca omul legii, ai început în munți, încă înainte de 1848, lupta pentru drepturile naționale și frumoase succese ai avut, ear' la 1848 stîlp puternic al luptelor naționale ai fost.... Dar' jertfă ai căzut perfidiei și din liniștea sepulchrală auzim cum ne șoptești:

— Români, nu vă încredeți nici-când în dușmani!

Este cunoscută moartea tragică a lui Buteanu. Luat în captivitate în Abrud, Hatvani, după a doua înfrângere în munți, l-a spânzurat la Iosășel, lângă podul Crișului. Aici a odihnit el până la 1869. În acest an osămintele i-au fost transportate în cimiterul din *Gurahonț*, unde i-s'a ridicat o modestă cruce de piatră, din partea Românilor din comitatul Aradului, la inițiativa lui Dionisiu Păscuț.

Sfințirea petrei dela mormânt s'a făcut cu o măreață solemnitate, fiind de față soții de arme ai lui Buteanu, Iancu, Axente, Balint și o mulțime mare de popor, și pontificând protopopul Balint.

Începutul solemnității s'a vestit prin 50 de salve de treascuri — așa raportează un martor ocular — alte 25 salve s'au dat la sfințirea osămintelor, câte 25 la cetirea Apostolului și a Evangheliei, și 50 de salve s'au dat la sărutarea cea de pe urmă, la astrucarea osămintelor.

Momentul înălțător al festivității și totodată cel mai pătunzător a fost la sfîrșit, când cei adunați încunjurară pe *Iancu* și beură cu toții în memoria lui Buteanu.

Crucea, înaltă de 1 m. 65 cm., are următoarea inscripție:

*Aici sînt
osămintele
fericitului*

IOAN BUTEANU

*martirul națiunii
române, ucis
perfidamente
în anul 1849
Iunie 20.*

Pus în 1869, Sept. 20.

(Va urma).

Un ștregar.

— Vezi ilustrația. —

Am spus de alte-ori, că pictorii dând cu ochii de un om șod în felul seu, o figură tipică cum se mai zice, îi fac chipul pe pânză sau pe hîrtie. O astfel de figură ne arată ilustrația noastră de azi. E un băiat, asemenea căruia se ved pe ulițele orașelor, trăind din mici servicii, ce fac trecătorilor, aci ducînd un cofăr la gară, colea isprăvind alte lucruri mai mici, pentru cari capătă câțiva bănuși. Se înțelege, că astfel de băieți, crescuți așa zicînd pe uliță, sînt și ștregari de frunte.

Băiatul din chip a găsit la vre-un colț de uliță o țigară, pe care cineva a aruncat-o de rea, dar' el o ia de bună, o aprinde și cu toate-că se răsuflă peste tot locul, trage la fum din ea, ca-și-cînd el ar fi cine știe ce bocătan...

Un strengar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Din istoria și urmările beției.

I.

Din timpurile străvechi oamenii au beut și s'au veselit și tot așa vor face câtă vreme va mai exista lumea, pentru-că după-cum ne spune însăși Sfânta Scriptură: »vinul înveselește inima omului«, ear' Românul cântă despre vin următoarele:

»Când încep a bea la vin
Griji, năcazuri nu-'mi mai vin,
Făr' tot beau și chiuese
La năcazuri nu gândesc«.

Românul pentru toate dispozițiile lui sufletești bea. Astfel de bucurie, de supărare, de năcaz și de alte rele, el tot numai în beătură își află tămăduirea sa.

Dar' cu totul altcum au fost beuturile în vechime și earăși cu totul altcum sânt cele de astăzi. Beuturile din vechime erau mai naturale, după-cum erau și oamenii, ear' cele de astăzi sânt mai mult prefăcute, după-cum s'au prefăcut și oamenii. Atunci era cunoscut numai vinul, ear' astăzi sânt cunoscute tot felul de beuturi măiestrite, cari pot să producă oare-care beție în capul beutorilor.

Vinul, după beție lăsa pe beutor tot așa de sănătos, precum 'l-a aflat și mai nainte, ear' beuturile măiestrite de astăzi lasă pe beutor într'o stare cu totul bolnăvicioasă și de plâns, care stare în cele mai multe casuri are urmări triste și asupra următorilor aceluia.

Beția a fost cunoscută din vechime, pentru-că însuși »tata Noe cel bătrân« a beut. Urmările ei s'au văzut la el și se mai pot vedea până astăzi la cei-ce

beau. Astăzi beția este cunoscută, nu numai la popoarele civilizate, ci chiar și la cele sălbatice. Acestora li-au dus-o civilizațiunea. Urmările beției se ved pretutindenea. De aceea în țările civilizate s'au ridicat nu numai anumite guverne, ci chiar și societăți private de temperanță (abținere), pentru combaterea acestui dușman și biciu al lui D-zeu, căzut pe capul omenirii.

Astfel în Rusia s'a introdus la anul 1882 o lege, prin care se ordonă, ca în fiecare comună să fie numai o cârcimă, care să capete beuturile sigilate spre vânzare, ca cârcimarii să nu le mai poată falsifica. La anul 1886 s'a introdus o nouă lege, care a oprit la 80 mii de cârcime și care indirect a lovit în Evrei, cari până atunci făceau cel mai întins negoț cu beuturile spirtuoase. Urmarea acestei legi a fost, că Evreii au trebuit să părăsească după aceea Rusia

cu sutele de mii și să-și caute alte țări. În Rusia așa a fost de lăsat consumul beuturilor spirituoase, încât mureau pe fiecare an câte 10 mii de oameni, din cauza aceluia. Numai în Petersburg au pierit într'un singur an 700 oameni de beție. De altcum pe lângă toate legile cele aspre Muscanii până astăzi beau cele mai multe și cele mai tari beuturi spirituoase. Împrejurarea aceasta este a se ascrie climatei lor cele aspre și întreprinzătorilor de magazine cu beuturi, cari nu sînt supuși la taxe așa mari de consum, ca într'alte țări.

În Germania nu se consumă atîta spirit, ca în Rusia. Se consumă însă mai mult vin și bere, în clasele mai înalte, ear' în clase de jos se bea și rachiu destul. Și în Germania sînt mai multe legi în contra bețivilor. Astfel legea din 1871, amenință cu închisoare pe toți aceia, cari se vor afla jucându-se în cărți, beți sau adurmiți prin cărcime sau pe ulițe. Contra acestor din urmă, o altă lege mai nouă dispune: ca bețivii să se ridice de pe ulițe de cătră polițiști, să se pună pe trăsuri și astfel să se transporteze earăși la cărcima aceea, unde s'au îmbătat, avînd cărcimarul a plăti nu numai chiria trăsorii, ci și o anumită pedeapsă în bani. Acî se îngrijesc apoi bețivii pînă se desbată și pot merge singuri acasă.

În Germania, dacă cineva se află de mai multe-ori beat, se închide într'un internat (temniță), unde e silit a lucra și a face mai multe lucruri de preț pentru industria domestică. Intre soți, dacă unul este așa de bețiv, încât nu se mai poate îndrepta, pe baza unei legi din anul 1794, celalalt soț de căsătorie, după expirarea unui an de zile, poate cere despărțania.

În Anglia, cu puțină esecțiune, se poate zice, că e țeara bețivilor, de oare-ce în nici o țeară de pe fața pămîntului nu se întîmplă beția cu atîta larmă și fală ca aci. După-cum spune istoricul Smolett, pînă pe la anul 1750 neabținerea (intemperanța) dela beuturi era atît de mare, încât cărcimarii nu se sfiau a scrie pe firmele lor: »că pentru 10 bani, omul se poate îmbăta ușor, pentru 15 bani se poate face beat tun

și încă avantajul de a ave și paie de durmit, pînă-cînd se va putē desbăta«.

După-cum arată datele statistice, în Anglia se prăpădeau pe fiecare an la 50 de mii indivizi de beție. Într'un singur an au fost dați, înainte de anul 1874, la 100 mii de oameni în judecată pentru beție, din care sumă 65 de mii au fost recunoscuți ca vinovați, ear' 8 mii dintre acestia au fost pedepsiți și cu închisoare. În suma aceasta se cuprindeau și 25 mii de femei, dintre cari jumătate au fost pedepsite cu închisoare.

Deși pe la anul 1874 s'au introdus legi aspre contra bețivilor prin pedepse de bani și închisoare, totuși beția se continuă pînă astăzi, ca nici într'un alt stat din lume. La o populație de 30 milioane locuitori, 173 mii de persoane au fost arestate în stare de beție, în decursul anului 1890, și anume: 163 mii în Anglia și 10 mii în principat. Mai mult ca 15 mii de bețivi au fost arestați Dumineca, dela amezai pînă la miezul nopții.

În Anglia sînt mai mult ca 10 reuniuni de temperanță dar' totuși s'a întemplat mai de multe-ori, că chiar membrii din asemenea reuniuni au stat înaintea judecătorilor, ca aflați și acușați pentru beție.

În Franția încă e mare beția, mai cu seamă între poporul sărac de pe la țeară și cel din suburbiile cetăților mai mari. În cetăți, deși e regulată poliția mai bine ca ori-și-unde, totuși se întemplă destule beții și jocuri de cărți, la cari poliția, în cele mai multe casuri, își închide ochii. Dela anul 1861 esistă și în Franția mai multe legi aspre pentru cărcimari și bețivi, cari pot fi pedepsiți cu pedepse în bani sau închisoare, în casuri de abatere.

În Svedia numărul celor morți de rachiu este mai mare ca ori-și-unde. Pentru fiecare locuitor, afară de muieri și copii, se compută câte 100 litruri de rachiu pe an.

În Belgia a esistat cea mai mare libertate cu privire la bețivi și cărcimari. De aceea numărul celor din urmă s'a urcat pînă la anul 1888 la 40 mii, și se compută tot cam pentru 10 case o cărcimă. Această droie de cărcimari forma cu ocaziunea alegerilor o falangă

atît de puternică, încât fiecare partid trebuia să țină cont mai întăiu de dorințele lor.

Spania so poate lăuda în privința beției, de oare-ce Spaniolii, după-cum îi arată și datele statistice, nu sînt bețivi. Ei au chiar oare-care ură asupra beuturilor spirituoase.

În Austro-Ungaria, care constă din mai multe naționalități, consumarea rachiuului e tare deosebită. Astfel de esemplu: în ținuturile locuite de Germani se consumă mai mult vin și bere, pe cînd în ținuturile locuite de Români și Maghiari se consumă mai mult rachiu. Dela anul 1859 și 1877 esistă și la noi legi deosebite, cari hotăresc pedepsirea bețivilor, precum și a cărcimarilor, cari vînd beuturi falsificate.

La anul 1881 s'a adus o lege, prin care cărcimarilor nu le este permis a vinde beuturi spirituoase minorenilor și oamenilor recunoscuți ca bețivi, ear' datoriile făcute peste 4 coroane pe beuturi s'au declarat de neîncassabile.

Dela anul 1889 guvernul Ungariei a pus taxe fixale asupra eonsumului de spirit și a cassat dreptul vechiu dela comune și particulari, ca să-și mai poată esarînda cărcimăritul, concezînd vinderea beuturilor spirituoase numai acelor locuitori, cari au licențele recerute de lege. La anul 1899 s'a adus o nouă lege care ordonează, ca în localurile de cărcimărit, să nu se mai poată vinde și alte mărfuri.

Dela celelalte state europene, lipsesc datele statistice cu privire la beție și urmările ei. (Va urma).

Unele căi, cari duc la înaintare poporul.

Disertațiune ținută la adunarea generală din 29 Iunie a despărțemîntului V. (Seliște) al »Asociațiunii« în Orlat, de inv. din Seliște

D. A. Mosora.

Onorată adunare!

Este un adevăr constatat de toți, că poporul nostru în timpul scurt dela eliberarea de sub jugul iobăgiei a făcut frumoase înaintări. Pe altă parte nu putem ascunde tristul adevăr, că în raport cu celelalte popoare cari locuiesc în țeara noastră, noi totuși am rămas

Cum s'a făcut fata popii harnică.

— Poveste auzită și scrisă în Rîpă-de-sus. —

Într'un sat, care a fost abăla nu știu zău, trăia odată un popă găzduc și el avea numai o singură fată; cu alți copii nu l-a dăruit Dumnezeu, deși ar fi putut avea batăr 6, avînd cu ce să-i hrănească. Fata cum era singură la părinți, era mărărită din cale afară, nu știa nici lucra nici mănca ca ceialalți oameni, adecă de lucrat nu lucra de fel ear' de mănca numai atunci mănca, cînd îi băga cineva cu lingura mîncarea în gură.

În alt sat vecin trăia o babă, care avea un fecior și pe lângă acesta mai avea o avere bunicică, care i-a rămas dela moșneagul ei, Dumnezeu să-l ierte. Intre boi avea unul care nu știa nici trage nici mănca ca ceialalți boi. Cînd îl prindea în jug, de avea să meargă ori la plug ori cu carul să aducă lemne din pădure, ori să care fînul și bucatele

de pe cîmp, atunci pe boul acesta îl prindea la ruda carului și la boul cel dinaintea lui din tîngeală îi lega de coadă o sarcină de fîn și boul din rudă se întindea după fîn și așa întinzîndu-se după fîn și mănca și trăgea.

Într'o primăvară avînd popa niște treburi în satul, în care trăia baba, trece tocmai pe lângă feciorul babei, care ara și vîzînd o sarcină de fîn legată de coada unui bou, a zis popa cătră fecior:

— Noroc bun, fiule! da de ce ai legat sarcina cu fîn de coada boului? Nu ai puput-o lăsa jos, că știu că nu ți-ar fi furat-o nime?

— D'apoi părinte și eu nu de flori de măr am legat sarcina cu fîn la coada boului. Uite părinte la hăramul ăst de bou, că lupitul de el nu știe nici să tragă nici să mănecă ca ceialalți boi. Vezi că numai atunci trage, cînd se întinde după fîn.

— Da și eu am acasă o fată, care nu știe nici lucra nici mănca, — zise părintele.

— Știi ce părinte, să-mi dai mie fata, că eu ți-oiu învăța-o și a lucra și a mănca ca oamenii — a zis feciorul. Popa vîzînd că feciorul îi om harnic și fain, n'a stat mult la îndoială, s'a învoit la aceasta, căci pe atunci popii nu se deosebiau de oamenii de rînd decăt că știau borborosi din cele cărți, nu ca amu, că popii umblă în haine nemțești și-ți vorbesc de abia îi înțelegi, apoi să-și mărăite fetele după oameni de rînd, Doamne ferește.

S'a făcut o nuntă ca aceea, că doară fata popii se mărăita. Toți câinii erau hrăniți și beți de ospetul cel mult și oamenii morți de foame și sătui de glăji sparte. După-ce au gătut cu ospetul, feciorul babei se sculă de dimineață tare, se duse pe la grajd și grijă de vite. Bătrîna încă se scoală și aduce apă,

mult îndrăgindu-lor. Causa acestei ră-măneri înapoi se atribuie în parte cu drept cuvânt *sărăciei*. Am zis în parte numai, pentru-că ori-cât de mare rău este sărăcia, dacă nu ar mai fi pe lângă ea și *slăbiciuni*, noi totuși, cel puțin de când conștiința de noi s'a pronunțat mai viu și de când am ajuns stăpâni pe câte un petec de pământ și pe avutul nostru mult-puțin, am sporit alt-cum decum în realitate sporim. Dar' s'e o mărturisim fără încunjur, *leghion este numărul slăbiciunilor noastre*. Ici dai de pismă, colo de vanitate; ici de pofta de a fi lăudat, dincolo de lingușire; ici de slugărnicie, dincolo de frica neînțeleasă și așa mai departe.

Și nimenea s'e nu creadă, că aceste slăbiciuni s'nt numai fructul timpurilor mai noue. Nu, Doamne ferește! Ele se par a fi cam deodată cu timpul, când Românul a ajuns în iobăgie, cam deodată cu desbrăcarea lui încâtva de tradițiunile cele vechi.

Nu e vorbă, neam de oameni fără slăbiciuni nu se poate, căci slăbiciunile s'nt în firea omenească și numai prin educațiune se pot îndrepta întru câtva. Tocmai de aceea însă Românii le au poate în grad mai mare ca alții, cari au avut parte de mai multă educațiune.

Românul, impilat la pământ, fiind veacuri de-arîndul slugă plecată, de multe-ori și-a ușurat zăduful zilei cu o lingușire și de multe-ori și-a câștigat un prânz sau o cină bună prin o laudă meritată ori nemeritată, dată dlui seu. Apoi tot dlui seu îi făcea de cele mai multe-ori o nespūsă plăcere; dacă se arăta, că dușmănește și el pe aceia, la care știa că se uită el cu ochi răi și o rară bucurie, dacă ascultând asmuțările sale, îi lua la goană pe aceia, fie chiar și împotriva inimii și voii sale.

De regulă apoi un om care știa s'e câștige cu chipul acesta grația domnului seu, era mai bine tractat decât semenii sei, era oare-cum privilegiat între ceilalți.

Eată cum încetul cu încetul au degenerat încâtva spiritul practic al Romanului și vînjosia Dacului. Dar' numai au degenerat, de stîns nu s'au stîns. Căci dacă s'ar fi stîns, atunci demult s'ar fi stîns și el de pe fața pământului.

spală vasele, mătură și apoi face de mâncare. După-ce a gătat mâncarea chiamă pe fecior în casă, pune mâncarea pe masă și feciorul venind în casă și punându-se la masă zice: »Haidați la mâncat, hăi ce ați lucrat«.

Fata fiindcă ea numai a șezut pe vatră și n'o lucrat nimica, nici n'o mâncat, căci nu i-a băgat nime cu lingura în gură, ba nici n'o imbiat-o nime. Așa făcî feciorul trei zile de-a rîndul, când era vremea mîncării zicea eară:

»Cari ați lucrat
Haidați la mâncat.

Fata până acum n'o lucrat nimic, dar' nici n'o mâncat. În ziua a patra vîzînd că mai moare de foame, încă înainte de a se scula baba, se scula fata și vîzînd că nu este apă în cofă, fuga ia cofele și se duce după apă, după-ce vine cu apa, întrebă pe baba, care s'a fost sculat: »Lucru-i acesta, mamă?«

— Lucru draga mamii, — zise baba voioasă vîzînd că i-se îndreaptă nora.

Vorba este, că bietul popor român ajuns în o poziție cu totul falsă, a început a se folosi de tot felul de apucături, numai ca s'e scape teafăr, numai ca s'e și scape limba și vieța. Și acestea le-a și scăpat: ni-le-a dat nouă celor de față și celor viitori întregi-întreguțe.

Se înțelege de sine însă, că amintitele slăbiciuni repetate din seminție în seminție, și silite oare-cum firii lui, ne-au rămas și ele drept moștenire.

Drept aceea rolul de a ne desbăiera de această moștenire împovăra-toare este al nostru, al celor cari simțim greutatea ei și totodată și cuvenita putere de receptare. Nouă ne este dat s'e curățim firea noastră de ingrediențele stricacioase ce în mod volnic s'au sbeut în ea în decursul veacurilor, și acest rol cu atât mai îndatorați s'ntem a-l împlini, cu cât istoria deopotrivă cu zilele, în care trăim, ne dovedește, că multe și mari au fost și s'nt pedecile de înaintare și necazurile de tot felul ce au urmat pentru vieța noastră familiară și socială din aceste slăbiciuni atât de nevinovate la părere.

Multe năpăsturi și multe încercări grele s'au năpustit asupra capetelor părinților nostri, numai și numai pentru-că unii din ei, în vreme de groa încercare, s'au lăsat răpiți și povățuiți de unele din ele. Și multe s'nt și în zilele noastre zăpăcelile și poticnirile tot din aceeași pricină.

De câte-ori a urmat ciasul hotărîtor, de câte-ori ne-a chemat glasul cel dătător de vieță la trezire și de câte-ori noi, amăgiți de oameni de-ai nostri, stăpâniți de atari slăbiciuni, nu le-am auzit. Însă bine este, ca lucrurile cari ni-s'au dovedit păgubitoare și stricacioase în trecut, cel puțin în timpul de față s'e nu le mai suferim, cel puțin pentru viitor s'e le stîrim. Căci numai urmînd astfel vom pute da înainte, vom pute sporî în cultură și în bunăstare materială și morală.

Nu e apoi destul s'e alarmăm lumea că s'ntem neam de viță aleasă, nu e destul s'e se știe că s'ntem cei mai vechi locuitori pe acest pământ cu aceste plaiuri și câmpii frumoase, ci trebuie s'e pășim pe terenul unei lucrări mănoase în familie, în biserică, în comună, în

Atunci fata se apuca și spală vasele și după-ce le gătî de spalăt, întreba eară pe baba: »Lucru-i acesta, mamă?« »Lucru draga mamii«, — zise baba. Până s'o dus afară baba s'e spună și la fecior că noru-sa dă în ogașă, fata a și măturat prin casă. Când a venit baba în lăuntru eară o întrebă fata: »Lucru-i acesta, mamă?« »Lucru draga mamii«, — zise eară baba și până gătî fata de curățit prin casă și prin tindă, baba făcî de mâncare și chemă pe fecior în casă. Cum o venit feciorul în casă s'a pus la masă și a zis ca de obicei:

»Care ați lucrat
Haidați la mâncat!«

Fata n'o mai așteptat mult imbiată, venî la masă, că doară și ea a lucrat și nu mai așteptă s'e i bage cineva cu lingura în gură, că lua ea lingura și începî a mânca. Ce-i drept, la început s'o cam necăjit, că ducea câte-odată lingura în loc de a o duce la gură, la nas, ori la urechi, dar' foamea o invîță.

cero și pretutindenea unde se află suflare românească.

Este de lipsă, de mare lipsă, ca s'e punem mîna pe ranele cari sîngerează în corpul neamului nostru și s'e căutăm a le vindeca cu un cias mai curînd. Și cui din noi, care a eșit din sinul poporului, care cunoaște până în mîruntăi vieța poporului nostru s'e nu-i fie cunoscutele parțile slabe, ce și-au făcut cuib în fii de-ai neamului nostru? Cine din noi nu cunosc multe casuri, că adecă vieța familiară nu este tocmai după legile creștinești ale mîntuitorului Christos? Cine nu a vîzut familii destrăbălate, unde soții trîesc în pururea vrajbă, unde copiii nu vîd și nu aud fapte și cuvinte înțelepte, ci aud numai lucruri urite și vîd fapte pîcătoase, pe cari apoi le urmează când s'nt și ei mari și așa din neam în neam crește pîcatul și nu lasă ca în familii s'e se înrădăcineze *dă-tine creștinești, simț de ordine, simț de cruțare și simțul de pace*, fără cari nu îți poți inchipui adevărata fericire pe pământ? (Va urma).

Cale de negoț pe la Constantinopol.

Înainte de venirea Turcilor în Europa, calea de negoț spre răsărit, în Asia, era pela Constantinopol. Calea aceasta s'a părăsit din cauza sîlbătăciei Turcilor. Acum Germania vrea s'e deschidă eară aceasta cale, care atât negoțului nemțesc, cât și al țîrilor noastre va fi folositoare.

Eată ce scrie în privința aceasta »Gazeta Săteanului« din România:

»Am mai vorbit, zice »G. S.«; despre planurile mari ale Germaniei cu privire la ridicarea Turciei-asiatice din starea de cădere în care se află, am arătat că pentru aesc scop s'au plănuit căi ferate cari s'e deschidă Asia-mică și cari legînd Constantinopolul cu Bagdadul, s'e înlesnească legăturile cu India. Se mai plănuește un pod peste Bosfor și deci o legătură ușoară între Europa și Asia.

»Acuma planurile Germaniei se vor pune în lucrare și capitalurile franceze iau și ele parte cu patru zecimi din sumele trebuitoare.

»Germania tînde a statornici earăși vechiul drum comercial, care înainte de

Acum așa s'a făcut de harnică fata popii de nici cât mîncă nu ședea jos pe scaun, fără în picioare și se uita pe afară s'e vadă nu vine cineva ori nu-i vre-un lucru nefăcut, ori altceva.

La cîțava vreme venî popa s'e vadă ce mai face fata, îndreptatu-o bărbatul după-cum a zis. Tocmai atunci, când intră popa pe poartă, cei din casă mîncău și cum sta fata în picioare vîzî pe tatăl-seu și-i strigă: »Tată, nu venî cu mîna goală, adă un braț de lemne, că cine nu lucră nu mîncăncă«. »Lasă că voiu aduce altă-dată«, — zise popa și intră în casă. Cum nu se bucură el vîzînd că i-s'a îndreptat fata și era mîndru că are un ginere care a știut s'e afle leac la fata lui. Așa cu foamea s'a îndreptat fata popii.

Și am încălecat pe o șea
Și am spus-o așa.

Ilie Popescu.

veacul al XV-lea, o lega cu India și Răsăritul depărtat. Lovitura ce s'a adus atunci Germaniei, și odată cu acesteia Poloniei, Ungariei și României, prin schimbarea căilor comerciale, a fost grea de tot. Ei se datorește faptul că țările aci înșirate au rămas apoi în urmă față cu cele-ce aveau fericirea de-a fi în apropierea Oceanului-atlantic.

»Se plănuiesc însă lucrări în Turcia-asiatică din cari va fi o urmare firească deschiderea vechilor căi, îmbunătățite acum negreșit cu toate mijloacele ce veacul al XX-lea are la îndemână: căi ferate, telegraf, telefon etc.»

Și întrebându-se care va fi rostul României în această schimbare ce se pregătește? numita foaie răspunde:

»Mare de tot. România are a fi locul de trecere al comerțului dintre Răsărit și Nord-Vest: porturile (stațiunile de corăbii) române, vor fi magazinele mărfurilor din Răsărit și ale celor europene, căile ferate române le vor duce, liniile telegrafice și telefonice vor avea să trimită corespondența comercială între Germania, Austria, Belgia, Olanda, Anglia și Orient.

»Dar' nu ne e păstrat numai acest rol România fiind »la porțile Orientului«, va prefăce această poreclă în renume și va pute să-și desfacă petrolul și toate derivatele lui, în Orient; va pute găsi loc de desfacere bănoasă pentru materialul lemnos din pădurile sale; va pute fi trimițătoare de sare în piețele uriașe ce se vor deschide.

»Mai mult: nu numai pentru produse brute își va avea desfacere asigurată, ci și pentru mărfuri industriale; așadar o industrie se va pute desvolta și va trebui să se desvolte în România, de oare-ce va avea toate ușurințele în întrecere cu industriile țărilor mai depărtate de Orient decât noi.

»Dară e și o parte primejdioasă în daravărea aceasta; ca de obicei lucrurile sînt încurcate și amestecate, nu e bine curat neamestecat cu rău, și nici rău care să nu aibă și vre-o parte bună în el.

»Pentru agricultura noastră și pentru creșterea vitelor, deschiderea Asiei-mici și a Turciei-asiatice peste tot e amenințătoare. În adevăr în Asia-mică se află cele mai bune feluri de grâu glutinos și de fructe, deasemenea sînt în părțile muntoase foarte multe turme de vite. Până acuma grânele și fructele din acele părți nu puteau ține piept cu grânele române la Constantinopol atât din pricina scumpetei căraușiei, cât și din a primejdiei drumului. Odată cu deschiderea căilor ferate însă, amîndouă aceste greutăți vor înceta, și grânele, fructele, animalele etc. vor nisui să iee parte și la provederea Europei-nordice și apusene, dând grâne glutinoase etc. cu prețuri joase.

»Se cere deci, pentru-ca vremea nouă ce o să înceapă, să nu aducă și o mai mare cădere agriculturii, o încordare eroică, se cere o hotărîre nestrămutată pentru a întrona odată felurile științifice în lucrarea pămîntului și în creșterea vitelor.»

Știri economice.

Arborei în cînst. Pe multe locuri se apucă comunele să prășească pădure noaă pe dealuri, ce n'aduc nici un folos, sau singuratici să împădureze cutare coastă sau alt loc de care altfel n'au folos deajuns, ear' ca pădure le-ar fi mai de preț.

Celor doritori a face atari împăduriri, pentru a nu perde vremea cu punere d. e. de ghindă, ci ca să poată avea dintr'una păduricea mărișoară, le facem cunoscut, că ministerul r. u. de agricultură împarte în fiecare primăvară mii de mii de arborei mărișori, în chip gratuit (pe nimic) tuturor celor-ce cer.

Cererile să fie înaintate inspectoratului silvic r. din Gôr (ungurește: »A gyôri ker. kir. erdôfelügyelôség«, Gyôr.). Pe cerere se pune timbru de 50 cr. și în ea se scrie în ce hotar se află locul de împădurit și de câte jugere e? ce fel de pămînt e? și când vreau să fie făcută plantarea aborilor, toamna ori primăvara?

Cererea să fie înaintată pe adresa de mai sus, până cel mult la 15 Decembrie st. n.

Pentru prășitorii de tăbac. Schimbarea sau răscumpărarea tăbacului din partea statului se face din 10 Decembrie până în Ianuarie anul viitor. În părțile noastre se răscumpără tăbacul dela prășitori în următoarele locuri: Începînd cu 10 Decembrie în Arad, 13 Decembrie în Făgăraș, 17 Decembrie în Debrețin și Careii-mari, 18 Decembrie în Murș-Osorheiu, 2 Ianuarie în Bichiș-Ciaba, Becicherec, Seghedin, Leta-mare, Kisvárd. Răscumpărarea se face la oficiile de răscumpărare și în toate locurile ține peste 50 zile dela terminul însemnat mai sus.

SFATURI.

Cum se formează laptele?

Laptele este un product al ugerului. Precum sângele se formează în plumâni, așa se formează și laptele în uger, care constă din o țesătură deasă de celule. Ugerul constă din două camere: una dinainte, alta dinapoi, avînd fiecare câte două țîțe. Prin uger circulează mai multe vine, cari aduc acolo materialul de lipsă pentru formarea laptelui. O parte a laptelui sa formează chiar în decursul suptului sau al mulsului. De aci ne putem esplica cauza, pentru-ce unele vaci dau mai mult lapte, ca cât ar încape în ugerule lor. Așa stînd lucrul este prea firesc, ca când cumpărăm vaci de lapte, să nu ne uităm numai la ugerule lor, ci și la alte însușiri bune, ce trebuie să intrunească vacile aievea bune de lapte.

Îmbunătățirea rovinelor.

Câte rovine sau moroștine nu se pot vedea pe câmpurile economilor noștri, cari s'au pomenit așa din generațiune în generațiune și nime nu 'și-a spart capul cu îmbunătățirea acelor. Se știe, că rovinele dau nutrețul cel mai rău și fără preț, de oare-ce pe acelea nu crește altă iarbă, decât trestie, papură și alte plante acvatică, cum se mai numesc,

Pentru îmbunătățirea rovinelor, cea dintăiu recerință este facerea de șanțuri pentru scurgerea apei. A doua recerință este aratul acelor, pe timpul de vară, când sînt mai uscate și sîmînatul lor cu ovės sau alte plante de nutreț. Făcîndu-se astfel și din rovinele cele mai rele, ne putem pomeni la câțiva ani cu pămînturi bune și roditoare.

Tămăduirea pomilor cu scoarța bolnavă.

Scoarța pomilor, este ca și fața oamenilor. Precum oamenii, în cele mai multe casuri, se cunosc de pe față, dacă sînt sănătoși sau bolnavi, așa se pot cunoaște de pe scoarța lor și pomii. Pomii sănătoși au scoarța întregă și lucie, pe când cei bolnavi au o scoarță crepată și sgăbîrdoasă. La pomii tineri, tămăduirea scoarței se poate face mai ușor, răsădindu-se aceia dintr'un loc într'altul. La pomii bătrîni însă tămăduirea se poate face mai cu greu, sau că nu se poate face de loc. S'au făcut numeroase încercări, cu înlocuirea scoarței bolnave, cu o altă scoarță sănătoasă, provenită dela un atare arbore de pădure și rezultatul a fost de deplin mulțămitor. Se curăță adecă scoarța bolnavă cu un cuțit bine până la lemn și apoi se aduce atîta scoarță verde și sănătoasă dintr'un fag sau carpen, care se lipsește în locul scoarței bolnave. Dacă circulațiunea nu a încetat cu totul din partea aceea a pomului, scoarța se prinde și pomul se poate tămădui astfel cu desăvîrșire.

„Călimdarul Poporului“ pe 1901.

— Vocii din presă. —

Am amintit că »Călimdarul Poporului« pe 1901, a fost bine apreciat din partea ziaristicii noastre. Continuăm azi cu vocile de ziare asupra lui:

„Transilvania“.

»Călimdarul Poporului« (an. XVI.) corăspunde deplin numelui, ce-l poartă, el are deja o reputațiune bine stabilită în opinia noastră publică și această bună reputațiune tînde a 'și-o afirma tot mai mult. »Călimdarul Poporului« e cel mai cu pricepere redactat pentru trebuințele poporului nostru, a cărui carte de toate zilele a devenit de mult. Bogat în cuprîns și de astă-dată, cu o parte informativă potrivită trebuințelor poporului, și avînd o mulțime de ilustrațiuni de actualitate, acest Călimdar va fi răsfoit de sigur cu drag de poporul nostru. Prețul 20 cr. (40 bani).

„Revista Ilustrată“.

»Călimdarul Poporului«. A apărut Călimdarul Poporului pe 1901, cel mai bun, mai ieftin și mai potrivit pentru trebuințele poporului român.

Preoții și învățătorii noștri dela sate ar face un lucru vrednic de laudă dacă ar recomanda Călimdarul acesta la toți știutorii de carte din comunele lor. E un Călimdar ce-i recunoscut de indispensabil pentru ori-ce casă românească.

CRONICĂ.

„Călinarul Poporului“ pe 1901. În nrul 44 al „*Foii Poporului*“ am dat câteva păreri de-ale gazetelor noastre asupra frumosului Călinar al poporului pe 1901. Azi dăm părerile altor două foi asupra lui, anume a toii „*Asociațiunii*“ „*Transilvania*“ și a „*Revistei ilustrate*“.

Cum se poate vedea, „*Călinarul Poporului*“ e lăudat de toți, fiind vrednic a fi citit de către toți Români.

Acți facem luători aminte pe cetitori, că la procurarea lui e bine dacă se însoțesc mai mulți din un sat, căci atunci porto costă mai puțin, decât dacă se procură numai 1 exemplar. Porto la un exemplar este 5 cr., pe când dacă se comandă 5-6 sau mai multe exemplare deodată e destul de fiecare exemplar 2-3 cr. La comanda rugăm să se alăture întotdeauna porto, căci altcum avem greutăți cu trimiterea.

Numărul de azi al „*Foii Poporului*“ cuprinde între altele următoarele articole de însemnătate:

Despre testamente, continuare de articoli juridici, de mare folos pentru poporul nostru. Articoli sunt scriși de Dr. Valer Moldovan, cand. de adv.

Unele căi, cari duc la înaintare poporul, o disertație plină de învățături, de vrednicul tânăr inv. în Seliște D. A. Mosora.

Mai departe: *Mormintele marilor nostri dela 1848*, ca tot atâtea file din trecutul nostru, apoi *Impresurarea ambasadelor din Peking* (în foiță) ș. a.

Atragerea luarea aminte asupra acestor articole.

Sfințire de biserică. Ni-s'a trimis invitare la sfințirea bisericii greco-catolice din Gârbova-de-jos, ce se va săvârși Duminecă, în 12/25 Noemvrie 1900 de către Escelența Sa Prealuminatul și Preasfințitul Domn Dr. Victor Mihályi de Apșa, Arhiepiscopul și Metropolitul gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. (Obs. — După sf. liturgie va fi masă comună, la care e de a se solvi o taxă de 2 coroane și cei-ce doresc a participa sunt rugați a se înșinua cel mult până în 23 Noemvrie la parohul local Simion Marcu). Cu ocaziunea aceea se va aranja și o producțiune declamatorică-teatrală în localul școlii gr-cat. de acolo, cu următorul program: 1. „*Dușmancele*“ de G. Coșbuc, declamată de d-șoara Anuța Patachi. — 2. „*Rusaliele*“, vodevil într'un act de V. Alexandri. Persoanele: Galuscus, vechilul moșiei și prof. școlii din sat, dl Ios. Marian. Tachi Răsvrătescu, subprefect, dl Iuliu Roșca, Toader Buimăcilă, vornic de sat, dl Francisc Boțan, Susana, nevasta lui Toader, d-ra Elena Rațiu, Vasile Veveriță, fruntaș, dl Ioan Frățilă, George a Saftii, țeran, dl Emiliu Bitea, George a Saftii, țeran, dl Ioan Frățilă, Un gendarm, dl Alimpie Stan, Catrina, țerancă, d-șoara Marița Rozor, Safta, țerancă, d-șoara Anuța Patachi. — 3. „*Țiganul*“, monolog de „*„* predat de dl Aurel Marcu. După producțiune urmează dans. Începutul la 7 ore seara. Prețul intrării: de persoană 1 cor.; de familie până la 3 membri 2 cor.; de familie de peste 3 membri 3 cor. Venitul curat e destinat pentru biserică gr-cat. din Gârbova-de-jos. — Ori-ce suprasolviri și oferte maritimose se vor cuita cu mulțumită.

Pentru țerănime. Ministerul de interne al României a trimis prefectilor o circulară, prin care li roagă să co-

munice ministerului răspunsurile la niște întrebări din circulară relative la *cămă-tarii cari exploatează pe țerani*. Ce bine ar fi dacă s'ar face lucrul și la noi.

Dela curtea română. Cu prilejul a 31-a aniversări a căsătoriei Majestăților Lor Regele și Regina României, dl prim-ministru Carp a trimis la castelul Peleş, în numele dlor ministri români următoarea telegramă: „*MM. LL. Regele și Regina, Castelul Peleş*. De 31 de ani de când ați legat destinele Voastre de acelea ale poporului român, Ați dat de pe înălțimea Tronului exemplele tuturor virtuților.

Consiliul de ministri roagă pe Atotputernicul de a acorda Majestăților Voastre multe zile fericite încă, spre a conduce încă mult timp poporul nostru. P. P. Carp.

Regele Carol a răspuns următoarele: „*Dlui Petre Carp*, președ. consil. de ministri, *București*. Asigurarea sentimentelor de iubire pe care ne-o reînouiți cu prilejul aniversării a 31-a a căsătoriei Noastre, Ne este foarte scumpă.

Regina și Eu vă mulțumim călduros pentru aceste mărturii de devotament, precum și pentru urările pe cari Ni-le transmiteți în numele consiliului de ministri și cari găsesec în inimile Noastre un profund echou. *Carol*.”

Coroane eterne. Din cercurile „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*“ ni-se vestește, că neconsolabilii *Sabina Preda născută Andreica* și *Dr. Basiliu Preda*, avocat în Cămpeni, au dăruit fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu, suma de 40 coroane, drept cunună neperitoare pentru mult regretata și neuitata lor mamă *Carolina Andreica născută Palade*.

Răsboiul cu Buri. Din nou au secat caselle statului englez. Până acum statul englez a spesat peste 70 milioane funți sterlingi (peste 1500 milioane coroane!) Din această horibilă sumă vre-o 110 milioane coroane au fost luați împrumut. Acum când statul englez vede că răsboiul nu s'a sfârșit încă din nou se ocupă cu ideea facerii unui împrumut. Costă mult, enorm de mult călcarea unui viteaz popor.

Familie impușcată de soldați. Din *Seghedin* sosește înfiorătoarea știre că doi soldați ce erau de pază la magazinul de praf de pușcă, cine știe din ce motive au impușcat pe fata și pe soția păzitorului de câmp *Tari József*. Din cercetările de până acum se știu următoarele: Conducătorul patrului și cu un soldat au plecat spre casa păzitorului de câmp. Păzitorul și familia era tocmai la cină. Când a auzit sgomot pe afară a eșit fata să vadă că ce e. Cum a deschis însă ușa casei s'a auzit o detunătură și fata a căzut ucisă de glonțul eșit din pușca unui soldat. A doua pușcătură a culcat la pământ pe soția păzitorului. A treia pușcătură a rupt falca din jos a păzitorului. Când acesta venindu-și în fire a eșit cu pușca să caute pe ucigași, acestia se perduseră deja în întunerecul nopții. Ucigașii soldați sunt acum prinși și închiși și-și așteaptă pedeapsa care sigur va fi moartea.

Nu plătește — făr' doar' ou tocmeală. În suburbiul Francisc din *Budapesta* trăește barbierul *Fekete János*, care nici-decum nu se poate împăca cu anomalia ca și el să plătească dare. Doar' nici nu știe bravul barbier, unde plătesc oamenii darea, pentru-că totdeauna esecutorii plătesc pentru el la oficiul de dare. Asta n'ar fi mare necaz. Mai mare este însă că barbierul de câte-ori vede esecutori li vine poftă

să le radă câte-o palmă. Așa a și făcut anul trecut, pentru-ce a și robit a lună de zile. În est-an ear' a insultat un esecutor. Zilele trecute a fost pertractarea barbierului cu esecutorul. Juzii neapreciând indignarea barbierului l-au pedepsit cu 50 coroane. Barbierul a apelat, dar' apoi s'a socotit, și s'a pus pe tocmeală zicând: Eu nu apelez dacă nici dl procuror nu apelează. Să fim pe pace, dle procuror, și atunci lucrul e în regulă. — Dacă vreții pe pace, a zis procurorul, eu apelez și apoi treaba d-tale, eu nu fac aici tocmele. — Atunci și eu apelez, a zis barbierul mănios și par'că ar fi ras de pomană pe dl. procuror, așa l-a măsurat cu privirea.

Hymen. *Letiția Cioran* și *Ioan Vasii*, își vor sërba cununia în 12/25 Noemvrie, la 3¼ ore după amiază, în biserică din suburbiul Iosefin, din Sibiu.

— Dl *Dr. Ioan Moșoiu*, avocat în Brașov și *Aurelia Papp de Mureș-Ciugud*, și-au sërbat cununia în biserică catedrală din Sibiu, în 17 Noemvrie 1900.

Carte de rugăciune. Sf. Sinod al României pregătește pentru anul viitor o nouă carte de rugăciuni, legată în aur, care se va oferii micii principese *Elisabeta*, cu prilejul împlinirii a 7 ani de vîrstă. Această carte va fi tot așa de frumoasă ca și cartea care s'a oferit micului prinț Carol. Cartea va fi legată și aurită la Viena.

„*La fondul coroanelor eterne*“, în favorul Reuniunii femeilor române din Abrud, Abrud-sat și jur, au mai contribuit dl *Dr. Basiliu Preda*, avocat în Cămpeni și d-na soție *Sabina* născ. *Andreica* 100 coroane, în memoria mult regretatei *Carolina Andreica născută Palade*, pentru care li-se aduce mulțumită călduroasă. Abrud, în 14 Noemvrie st. n. 1900. În numele Reuniunii: *Alexandru Ciura*, secretar.

Advocat nou. Dl *Dr. Andreiu Ilie* și-a deschis cancelaria advocațională în Tinca (strada Francisc-Iosif nr. 261).

Goană de urși. Ni-se scriu din *Avrig* cu data de 18 Noemvrie n. următoarele: Astăzi s'a ținut goana oficială de urși. Resultatul a fost un urs de 160 chile și o ursoaică de 60 chile. Dar' și nenorociri s'au întemplat din cauza armelor slabe. Ursoaica, după-ce a fost vulnerată a sărit la vîpător și l'a sgarat urit; un bîtrîn vîpător venind întru ajutor și neluând pușca foc, ursoaica s'a năpăstuit asupra acestuia și l'a vulnerat oribil pe bietul om, care acum trage de moarte; într'un târziu s'a întâlnit ursoaica cu alți vîpători în fuga ei, cari au culcat-o la pământ. Ursul încă s'a pus și el pe inimicul seu și a căutat a-l măcelări, însă căpitanul în pensiune Schuller și Zerbeș, mașinist de aici au sărit întru ajutor și cu 4 pușcături l-au făcut inofensiv.

Pentru cinstea mamei. Mama studentului de cl. VIII. gimn. *Villányi Ambrus* din *Győr* era văduvă și trăia în un sat de lângă *Győr*. Privatierul *Jung Ferencz* a început să dea ocoale pe lângă văduvă. Băiatul observând aceasta a sfătuit pe mamă-sa să se mute în oraș, în *Győr*. Mama a ascultat de sfatul copilului, dar' nici în *Győr* n'a avut pace de *Jung*. Băiatul, jaluz de cinstea mamă-sa a provocat de mai multe-ori pe îndrăznețul amăgitor să le încunjure casa. Acesta însă nici de vorbă n'a voit să stea cu băiatul. Alaltăieri când *Jung* nici la repeșite rugări n'a voit să părăsească locuința, băiatul *Ambrus* a luat revolverul și i-a tras un glonț drept în inimă. *Jung* a rămas mort pe loc. Băiatul s'a anunțat imediat la poliție.

Convocare. Despărțământul »Po-găceaua« al Reuniunii învățătorilor gr-cat. din archidieceasa de Alba-Iulia și Fă-găraș își va ține adunarea generală de toamnă în 11 Decembrie st. n. a. c., în școala gr-cat. din Băla, la care se invită toți membrii, On. D. preoți, precum și toți binevoitorii cauzei școlare. Programul e bogat și variat.

Procesul Bulgarilor, cari au omorât pe profesorul *Mihăileanu* și plăniseră și uciderea Regelui *Carol* al României, se pertractează de mai multe zile la București. Este un proces mare. Judecata se va pronunța zilele acestea.

Prelegeri populare economice ține în decursul iernii acesteia dl *Ioan Georgescu* în mai multe comune de pe Țeara-Oltului. Prima prelegere va fi în 2 Dec. n. în *Scoreiu*. Programul detaliat al prelegerilor îl vom da în nrul viitor.

Krüger. Bătrânul Krüger sosește zilele acestea în Marsilia (Francia), de unde va merge la Paris și apoi la Haga. Aici va începe publicarea scrisorilor, ținute până acum în secret, cari vor arăta adevărata cauză a războiului cu Burii. Totodată Krüger a isbutit să mântuie averea statului Transvaal, vre-o 30 milioane în aur, pe cari va cumpăra undeva pământuri pentru Burii refugiați.

Doi împărați. S'a potrivit deodată ca să se răspândească știri sensaționale despre doi împărați puternici ai Europei: despre Țar și despre Wilhelm II. Despre Țarul, care e bolnav în Livadia, se credea, că e în doaga morții și că boala i-se trage din înveninare, ear' atentatului contra lui Wilhelm i-se dădea o mare însemnătate,

Depeșele de azi, sosite din Rusia și Germania, reduc la starea adevărată știrile exagerate.

Despre Țar se anunță, că boala, anume tifus de intestine, are curs normal și nu prezintă simptome periculoase, ear' atentatul contra împăratului Wilhelm nu stă în nici o legătură cu politica. Femeia, care a aruncat sēcurea spre împăratul, e scrintită, având idee fixă, că e persecutată. Ea se numește Zelma Schnapka și se pare a nu și da seamă despre fapta sa. De aceea nici nu va fi pusă sub acuză, ci va fi transportată în o casă de alienați.

Alegere de medic cercual. După-cum aflăm, în săptămâna trecută s'a făcut alegere de medic cercual în comuna Săsciori. Ales a fost cu unanimitate de voturi singurul concurent român dl *Dr. Iancu* din Mohu, de present medic ajutător la spitalul civil din Sibiu.

Datinile căsătoriilor. În Londra a apărut de curând o interesantă carte, în care se descriu diferitele datini ce se usitează la diverse popoare, cu ocazia logodnei și a cununiei. Cea mai caraghioasă, dar' totodată și cea mai dureroasă datină de nuntă o au *Malajezii*. Mireasa malajeză trebuie să se supună la chinuitoarea operație, ca să i-se pilească dinții, Pilierea dinților se face cu mari festivități. În vreme-ce un măiestru pilește dinții, nuntașii joacă și sbiară, fluiere și cântă, ca nu cumva să se audă geametul desperat al »fericitei« mirese. După pilierea dinților, gingiile miresei se umflă și coc și o dor cumplit săptămâni întregi. Și aceste sunt tocmai săptămânile de miere. Mirele *Japonez* trebuie să trimită miresei trousseau bogat, pentru-că se o mângăie pentru pierderea ce o îndură prin arderea tuturor păpușelor avute. La o seminție din *India* posteroară numai cu ocazia unei înmormântări se pot ține logodne sau cununii. Mortul se îngroapă întâiu provisor. Se adună apoi înșurății și când toți sunt

de față, se desgroapă mortul și apoi din nou se înmormentează cu mare pompă împreună cu pompa nuntelor și a logodnelor, ce se fac în același timp. În *Marocco* apoi la nuntă sunt scene foarte poetice. Mireasa e condusă noaptea pe lună, în casa mirelui. La nunțile *Spaniolilor* musica are un rol foarte însemnat. În Italia nu e permis să fie nuntă în luna lui Maiu. În Florența vedușele se căsătoresc numai Sâmbăta, ear' fetele numai Dumineca. La o seminție *mongolă* din China căsătoriile se pot face numai odată în an, și anume exclusiv numai în 15 Ianuarie a fiecărui an.

Rectificare. Ni-se comunică din parte competentă, că corespondența din Hondol, publicată în nrul 40 al foii noastre, despre concertul de acolo, în care se zice, că »dl protopresbiter Vasiliu Pipoș a fost dat afară din partea parochului-capelan Petru Mihutiș«, — e cu desăvârșire lipsită de adevăr.

Intimpinare. *Onorată Redacțiune!* În nrul 44 al »Foi Pop.« sub titlul »*Lucruri urâte*« s'a publicat un comunicat prin care se calumniază învățătorii din comuna Fofeldea, Alexe Manuil și Ioan Popa. De oare-ce prin acel comunicat este sedusă opiniunea publică, în interesul adevărului vă rog să binevoiți a publica următoarele:

Nu e drept că la alegerea învățătorului Alexe Manuil poporul s'ar fi împărțit în două tabere vrășmășe și că partida cea mai numeroasă și mai puternică este contrară învățătorului ales, Adevărul este, că la alegerea de învățător au fost candidați doi concurenți ambii pe deplin calificați și intrunind toate condițiunile de concurs. Preotul local Ioan Bonea dimpreună cu Petru Sopa și Petru Nastase și încă alți 2—3 dușmani personali neîmpăcați ei învăț. Alexe Manuil, s'au nisuit din toate puterile să zădărnicească alegerea, ademenind poporul cu diferite calumnii colportate despre învățătorul numit. Așa, cu scopul de a zădărnici, au isbutit a se pune mai întâiu la vot chestiunea, că oare să se facă alegere sau nu, și numai după-ce poporul prin majoritate s'a declarat *pentru*, s'a purces la alegere, al cărei rezultat a fost, că Alexe Manuil a primit 61 voturi; dar' văzând acum preotul și cu ai sei, că nu s'a putut împedeca alegerea, a îndemnat încă vre-o câțiva dintre adicții lor și i-au silit să meargă a-și da votul la protocol contra învățătorului ales, din motivul că nu ar fi *cântăreș*.

Deci s'a susceput în protocolul de alegere și voturile acelora, cari s'au declarat contrari învățătorului, în formă de protest, (ceea-ce de altcum este contra regulamentului de alegeri), și așa s'a transpus actul Ven. consistor, unde alegerea cu tot dreptul a fost confirmată și întărită.

Alexe Manuil, nu că ar fi învățător slab, cum zic cei 23 nemulțumiți, cari s'au găsit în întreaga comună și s'au lăsat ademeniți de preot a se declara contrari atât la alegere cât și în protest, — dar' tocmai este unul dintre învățătorii cei buni, ceea-ce se dovedește și din faptul, că însuși dl administrator protopopesc a declarat înaintea comitetului bisericesc, că nu poate să-i afle vină în ceea-ce privește învățământul, ci trebuie să-l declare dintre cei mai harnici învățători.

O pot dovedi aceasta și toate oficiile școlare din comunele unde dînsul a fungat până acuma ca învățător.

Și-a făcut școlile pregătitoare la gimnasiul român din Brașov, a absolvat în regulă cursurile pedagogice, a depus esamenul de calificațiune cu succes și are și 8 ani de praxă.

Neîntemeiată este și afirmațiunea, că învățătorii nici nu dau pe la școală și nu țin prelegeri, de oare-ce Alexe

Manuil, încă înainte de a primi decretul îndată-ce a aflat de confirmare, cam din 10 Octomvrie și-a început prelegerile, ear' învățătorul Ioan Popa deja de mai nainte își-le face în modul cel mai regulat.

Nu știu de ce se atacă chiar și învățătorul *Ioan Popa*, care deja de 16 ani funcționează în comună spre mulțumirea tuturor și în toate afacerile este cunoscut ca un bun povățuitor al poporului.

Din toate acestea se poate vedea, că intențiunea informatorului a fost numai să ascundă adevărul, spunând, că contrarii sunt în mare partidă, și înșirând între ei pe primarul și notarul comunal — de sigur fără știrea acestora — crezând că astfel mai mult crezământ vor avea spusile sale. Nu după neînțelegeri să umblăm, ci cu toții mână în mână să lucrăm la binele școlii și al bisericii, dacă voim să ne împlinim datoria ce ni-se impune la fiecare. *Un Fofeldean*.

Școale noue în Macedonia. Guvernul otoman a autorizat deschiderea de școale românești la Premeti, Berat, Ferica, Grădiștea, Lunca, Durazzo, Cavaia și Tivana, din Macedonia.

DIN LUME.

Afacerea chineză.

Tratările de pace sunt în curgere, dar' ele înaintează greu. Într'aceasta icicolo earăși se ivesc cete de Boxeri.

În parlamentul nemțesc, cancelarul imperial, *Bilow* a cerut să se noteze banii, cheltuiți până acum cu trimiterea soldaților în China. Discuția continuă acum.

Din China sunt puține știri. Eată telegramele mai noue:

Londra, 19 Noemvrie n.

Li-Hung-Ciang a avisat pe ambasadori, că prințul *Tuan* s'a refugiat în Niuhsiahsien. Ambasadorii cer acum pentru matadorii răscoalei, în loc de pedeapsa de moarte, cea mai grea pedeapsă, ce se poate da în sensul legilor chineze.

Berlin, 19 Noemvrie n.

Waldersee depeșează din Peking, că trupa generalului *York* a sosit în Ciatan, lângă zidul chinezesc. O trupă franceză a sosit în Tunling și a ocupat mormintele împărătești.

POSTA REDACȚIUNII

I. C. artit. Vom publica pe rînd din ce trimiți, dar' trebuie să mai lăsăm loc și altora.

St. T. în P. Reumatismul are mai multe feluri de cură, după-cum e și în ce măsură e dezvoltat etc. Aceasta trebuie să o vadă un medic, de aceea e bine să te viziteze un medic bun.

T. P. în V. Putem publica un inse-rat; costă fiecare publicație 1 cor. de câte-orî vreați. Să trimită banii.

Scoreiu. Mulțumită. Credem că în curînd vom trimite »fên«.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Balteș*. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe actiuni: *Iosif Marschall*.

Cărți didactice.

- Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom. cor. 3.50
- Barcianu Dr.D.P., Gramatica germ. teor.-pract. " 2.80
- Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat " 7.60
- " germ.-rom. " 7.60, " 9.40
- Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istor. " 2.—
- Butculescu N. M., Religie și știință, încercare critică " —.75
- Buțureanu H., Manual de arheologie biblică " 4.—
- Cipariu T., Gramatica limbii rom. P. II. sintetica " 4.—
- Despre limba română " —.80
- Densușianu A., Istoria limbii și literaturii rom. " 4.50
- Dobrogean Gherea, Literatură și știință 2 vol. à " 5.—
- Lapadat D., Esercitiile de stil în școala popor. " —.80
- Lauran, Creștinul gr.-catolic deprins în legea sa " 2.40
- Lazariciu I., Istoria literaturii rom., în usul tiner. sud. " 2.—
- Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn. " 1.20
- Mândrescu I. C., Elemente ungurești în limba română " 3.—
- Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere " 1.60
- Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I. " 6.—
- Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I. " 2.—
- Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare " 1.50
- Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind " 1.60
- Sistemul metric, manual pentru învățători " —.60
- Pipoș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag. " 1.60
- Istoria pedagogiei " 4.—
- Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedag. " 3.—
- Psihologia pentru instit. pedag. și școalele medii " 2.—
- Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text " 5.—

Pentru școalele populare

avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numa :

- Antăia carte de lectură de I. Popescu, revéz. de Dr. Span, legat cor.—.40
- Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat " —.60
- " III. " 1.20
- Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilița cu charta " —.50
- Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustrațiuni " —.40
- Aritmetica de F. E. Lurtz:
  - Partea I. pentru anul I. și II., " —.40
  - " II. numerii dela 1—10.000 " —.70
  - " III. Frațiunile com. și decimale " 1.—
  - " IV. Regula de trei, calcul procentelor etc. " 1.80
- Fizica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text " —.60
- Economia câmpului și grădinăritul de G. Moian cu ilustr. " —.50
- Înmioare, adevăc poesiei naționale din cei mai biuni scriitori rom. " —.60
- Caiete de scris — după tarife separate.
- Popescu I., Computul în școala pop., manual pentru învățători " 2.40

Mapele de părete

- iertate de înaltul minister pentru școală.
- Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fal térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză, cor. 11.50
- Europa iskolai fal térképe (Mapa Europei) tras pe pânză, " 12.—
- Az oszt.-magy. monarchia iskolai fal térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză " 11.50
- Europa după Kozen, trad. de I. Mol-dovan, tras pe pânză cor. 11.— Pentru școalele din Bucovina prin ordin. min. ddto Viena 24 Jan. 1896 nr. 1096 admise, ear pentru cele din Ungaria oprite.
- Semigloburile, charta globului pământesc, tras pe pânză cor. 9.—
- Palestina și țerile sfintei scripturi tras pe pânză cor. 6.—
- Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare " 1.80
- Stefanelli I., Catechetica biser. drept cred. răsărit " 8.—
- Catechese, manual pentru catecheți și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în București). " 8.—
- Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu " 10.—
- Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cubarta Palestinei " 8.—
- Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale " 20.—
- Opul întreg cu harta Palestinei preț redus " 2.40
- Viciu Al, Carte de cetire pentru cl. V. gimn. " 2.40
- Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu

Portretul lui

Dr. Grigoriu Silași

Mucrat după o fotografie, tipărit pe carton în mărime de 24x32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 8—15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire, pentru potenșarea forșelor înainte și după strapășe mari, la scrintituri, la înșepenirea vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și droguerile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la
Ioan Francisc Kwizda,
ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg.
furnisor de curte.
Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Cu preț redus.

Doi mari Metropoliți ai Românilor Andreiu bar. de Șaguna și

Aexandru Sterea Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 40 bani.

Se află de vânzare la:

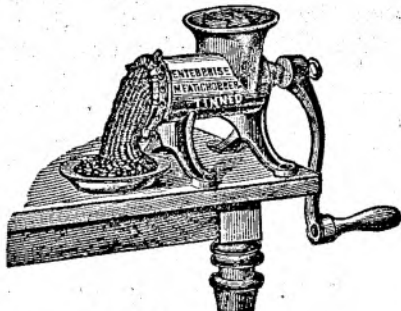
Librăria W. Krafft.

Mașini pentru pisat carne (Alexanderwerk)

total corsitată, sistem american,

pentru pisat carne feartă și crudă, unsoare, ficat, spinat și

alte legume.

Mărimi	R.	RR.	S.	SS.	U.	UU.
taie pe minută	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4 chlgr.
1 bucată	cor. 5.60	7.60	9.—	8.20	13.—	12.20

Toate părțile mașinii se pot căpeta și separate.

La fiecare mașină este alăturată câte o descriere în forma unei carte. La toate mașinile sânt de căpetat păluie (trichter) de umplut. Acestea după delăturarea cuțitului și a tecei se așează în cilindru și se încheie cu șiroașe. Mașinile sânt potrivite pentru umplutul cârnaților.

Proașcă de cârnați, teasc de unsoare și de fructe combinațiune americană.

Nr.	5	15	25	35
conținutul	2	2	4	8 litre
1 bucată	cor. 25.—	33.70	42.40	55.—

Mașinile acestea sânt foarte bune pentru tescuirea de fructe, jumeri și pentru umplerea cârnaților.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

La cerere se dă lista specială despre:

- Nr. 150. Aparate de măsurat, de nivelat și signat.
- " 151. Instrumente pentru măsari și pentru sculptori.
- " 155. Mașini-jilău de lemn, cuțit de tăiat lemne.
- " 160. Curse pentru prinderea de animale sugătoare mai mari, de pasări răpitoare, cloțani, soboli, șoareci, mușto și alte insecte incomode.
- " 168. Teasc de coplat.
- " 169. Traverse cilindrice și încheiate cu cuie, placo de tinichea, pilastri de fer turnat, goli.
- Nr. 170. Ferării de edlfcii (Baubeschläge).
- " 175. Cuțite de compactorie, bugnerie și rotărie.
- " 177. Cuțitoale. [62] 1—6
- " 178. Chei și șiroașe.
- " 179. Aparate de albinărit.
- " 181. Stropitoare de plante.
- " 182. Tabele de dimensiuni și greutateți ale sulurilor de fer.
- " 183. Instrumente de atelier de tinichigerie
- " 185. Cuptoare pentru încălzit cu lemne.
- " 184. Instrumente de atelier de rotărie.
- " 186. Cuți și petri de ascuțit.

Advocatul

Dr. Alexandru N. Străvoiu

și-a deschis cancelaria avocațială
în **Sebeșul-săsesc, Piața-mare**
Nr. 15. [61] 3-3

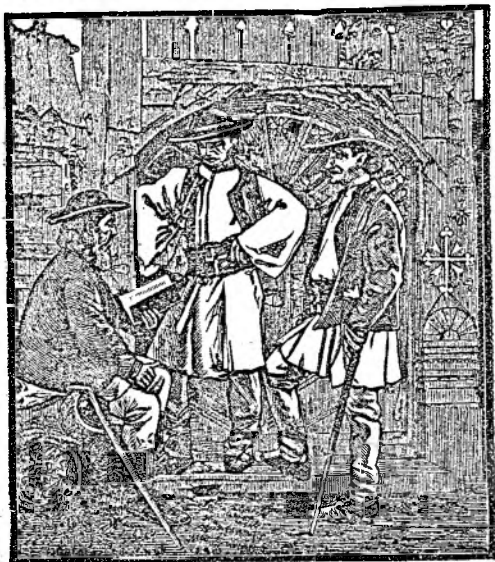
„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1901.

Prețul **40 bani** + 10 bani porto.
Venzătorilor li-se dă rabat cuvenit.

Kathreiner

e veritabil numai în cunoscutele

Pachete-Kathreiner!

Nici odată însă deschis ori în pachete imitate
cu scopul de ale reduce.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner
este cel mai gustos, unic sănătos și tot odată
cel mai ieftin surrogat la cafeaua de boana.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner
se bea în sute de mii de familii cu plăcere și
succes crescând.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner
suplinește în modul cel mai bun cafeaua de
boana acolo, unde din considerații sanitare
aceasta e oprita de medici.

S. rumänisch IIIb.

[1] 9-10

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blical meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obțin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăci-mare Nr. 8.

[8] 46-